

Beynəlxalq astronomika kongresləri özlüyündə böyük və maraqlı konseptdir

Azərbaycanda keçirilən növbəti kongres əvvəlkilərdən bir sıra üstünlükləri ilə fərqlənir

74-CÜ BEYNƏLXALQ
ASTRONAVTİKA KONQRESİ

2-6 oktyabr, 2023 | Bakı, Azərbaycan

74TH INTERNATIONAL
ASTRONAUTICAL CONGRESS

2-6 October 2023 | Baku, Azerbaijan

Azərbaycanda müasir texnologiyaların geniş tətbiqi, rəqəmsal inkişaf və kosmik sənaye quruculuğu sahəsində xeyli uğur əldə edilib. Ötən illər hərtərəfli dövlət dəstəyi ilə ölkədə kosmik sənaye üzrə müasir infrastruktur yaradılaraq informasiya təhlükəsizliyinin vacib komponenti olan kommunikasiya peykləri orbitə buraxılıb. Bununla xarici dövlətlərin peyklərindən asılılıq aradan qaldırılıb və peyk xidmətlərinin ixracına başlanılıb.

İndi peyk şəbəkəmiz ölkəmizin suverenliyinin qorunması ilə yanaşı, onun sosial-iqtisadi inkişafına da mühüm dəstək verir. Ölkəmiz uğurlu peyk layihələri sayəsində dünya kosmik ailəsinin bir üzvünə çevrilərək beynəlxalq kosmik icmada böyük nüfuz qazanıb. Kosmik sənaye və peyk xidmətləri sahəsində əldə edilmiş təcrübənin, formalaşmış yeni insan kapitalı və etibarlı tərəfdaş imicinin təzahürü olaraq Azərbaycan qapılarını 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin üzünə açıb. O bu haqqı 2019-cu ilin oktyabr ayında ABŞ-nin paytaxtı Vaşinqtonda Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının Baş Assambleyasına keçirilən seçkilər zamanı qazanıb. İlk dəfə 1973-cü ildə Bakıda keçirilən asrtronavtika konqresi 50 il sonra yenidən Bakıda fəaliyyətə başlayıb. Bunun böyük rəmzi mənası var. Belə nüfuzlu tədbirin Azərbaycanda keçirilməsi ona dəlalət edir ki, ölkəmizdə kosmik sənayenin inkişafı Beynəlxalq Astronavtika Konqresi ilə əməkdaşlığın genişlənməsi üçün çox böyük imkanlar yaradıb.

Bu tədbirin Bakıda keçirilməsinin bir səbəbi də odur ki, artıq neçə illərdir Azərbaycanda informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsi prioritet sahə elan edilib. Mütəxəssislərin fikrincə, rabitə və informasiya texnologiyaları sahəsinin neft sektorundan sonra Azərbaycan iqtisadiyyatında ən inkişaf etmiş sahə olacağı gözlənilir. İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının geniş tətbiqi ölkənin hərtərəfli inkişafına xidmət etməklə yanaşı, informasiya sahəsində milli təhlükəsizliyin təmin olunması baxımından da xüsusi əhəmiyyət daşıyır. 1950-ci ildən keçirilməyə başlayan konqresin yarım əsr sonra Azərbaycanda ikinci dəfə keçirilməsi o deməkdir ki,

Azərbaycan on ildən artıqdır beynəlxalq kosmik ailənin fəal üzvünə çevrilib. Bu gün ikisi telekommunikasiya, biri isə Yer səthinin müşahidəsi peykinə malik olan Azərbaycan kosmik sənayenin inkişafını sürətlə davam etdirir. Həmin üç peyk azərbaycanlı mütəxəssislər tərəfindən idarə olunur və onlar təkcə Azərbaycana deyil, 45-dən artıq ölkəyə xidmət göstərir. Sözügedən konqresdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev bu tədbirin ölkəmizdə keçirilməsinin kökündə məhz güclü iqtisadiyyatın dayandığını bildirdi: "Qonaqlarımızın əksər hissəsi Azərbaycana ilk dəfədir səfər edir, mən sizə bəzi rəqəmlərlə bağlı məlumat vermək istərdim. Hesab edirəm ki, həmin rəqəmlər Azərbaycanda son zamanlarda əldə olunmuş nailiyyətləri aydın şəkildə nümayiş etdirir. Beləliklə, son 20 il ərzində ümumi daxili məhsul dörd dəfə, büdcə gəlirlərimiz 30 dəfədən çox, xarici ticarət dövriyyəsi on dəfədən çox artıb. Biz birbaşa xarici borcun həcmi azalda bildik və hazırda o, ümumi daxili məhsulun təxminən 10 faizini təşkil edir. 2024-cü ilin sonuna qədər planlarımıza uyğun olaraq, onun həcmi ümumi daxili məhsulun təxminən 7-7,5 faizini təşkil edəcək. Azərbaycanın xarici valyuta ehtiyatları birbaşa xarici borcumuzu on dəfə üstələyir. Başqa sözlə, əgər lazım gələrsə, biz bütün borclarımızı bir neçə ay ərzində ödəyə bilərik. Biz çox müsbət sərmayə mühitini nəinki enerji, o cümlədən digər sektorlarda yaratmışıq. Beləliklə, son 20 il ərzindəki sərmayələrin ümumi həcmi 300 milyard ABŞ dollarından çoxdur və onlardan 190 milyard dolları qeyri-enerji sektoruna yatırılmışdır".

Konqresdə 100-dən artıq ölkədən gəlmiş 5 mindən çox nümayəndə iştirak edir ki, bu da indiyə kimi keçirilən digər konqreslərlə müqayisədə çox vacib göstəricidir. Onu da deyək ki, Beynəlxalq Astronavtika Akademiyası, Kosmos Hüquq üzrə Beynəlxalq İnstitutu və Kosmik Nəslin Məşvərət Şurası, eyni zamanda "premium" sponsor olan Çinin Astronavtika Cəmiyyəti, "platin" sponsor olan Səudiyyə Ərəbistanının Kosmik Agentliyi, "SpaceX" və Türk Kosmik Agentliyi, "qızıl" sponsor olan "Israel Aerospace Industries" şirkəti, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Muhammed Bin Rəşid Kosmik

Mərkəzi, "gümüş" sponsorlar olan "Airbus", "Axiom Space", "Intesputnik", "ispace" kompaniyaları, Hindistanın Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatı, Yaponiya Aerokosmik Tədqiqatlar Agentliyi, "Northrop Grumman", "Plan-S" və "Vast" şirkətləri və "bürünc" sponsorlar olan "Asgardia", "BlackSky", "Blue Origin", JGC Holdings Corporation", "Lockheed Martin" korporasiyaları konqresə davamlı dəstək olan tərəfdaşlardır. Bakı konqresi iştirakçıların təkcə sayına görə deyil, tərkib baxımından da əvvəlki tədbirlərdən üstündür. Üstünlüklərdən biri tədbirə təqdim edilən elmi məqalələrin sayının 3600-dək olmasıdır. Azərbaycanın elm adamları və tədqiqatçıları tərəfindən yazılan kosmos və bəşəriyyətin xeyrinə müsbət təsir göstərəcək elmi məqalələrin sayı 214-dür.

Beş gün (2-6 oktyabr tarixində) davam edəcək 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresini məhz Bakıda keçirmək üçün daha öncədən bir sıra işlər görüldü. Üç gün ərzində konqres çərçivəsində konfranslar, 190-dan çox texniki sessiya və sərgilər təşkil olunacaq. Tədbirdə kosmik agentliklərin, dövlət sektorunun, investolar və özəl kosmik şirkətlərin nümayəndələri, yerli və beynəlxalq media qurumlarının təmsilçiləri iştirak edirlər.

Heydər Əliyev Mərkəzi və Bakı Konqres Mərkəzinin ərazisində inşa edilən 7800 kvadratmetrlik sərgi pavilyonunda müxtəlif ölkələrin kosmik qurumları və şirkətlərinin stendləri nümayiş olunacaq beynəlxalq tədbir növbəti 2 gündə bütün qonaq və iştirakçılara kosmik sənayenin inkişafının gücləndirilməsi, global tendensiyalar, kosmos innovasiyalar sahəsində tərəfdaşlıq və əməkdaşlıq yollarını müzakirə etmək imkanı verəcək. Bir sözlə, Beynəlxalq Astronavtika Konqresi özündə böyük və maraqlı bir konsepti birləşdirir. Bu, texniki sessiyalar, elmi məqalələr və sərgi pavilyonlarıdır. Onu demək yerinə düşür ki, həmin sərgi pavilyonları biznes imkanlarına da geniş yol açır. Beynəlxalq kosmik icmanın ekspertləri və liderlərini bir araya gətirən 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlıq qurmaq üçün də imkanlar yaradır.

*Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"*